

**W Y T Y C Z N E FUNKCJONALNE ZWIĄZANE
Z PLANOWANYM ZAMIERZENIEM
INWESTYCYJNYM**

**PN. „Prace konserwatorskie w kościele pw. św. Apostołów
Piotra i Pawła w Zieleniu”**

Nazwa Zadania	„Prace konserwatorskie w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Zieleniu”
Adres Inwestycji, ID działki	Zieleń 17, 87-200 Wąbrzeźno 041705_2.0022.127/1
Nazwa zamawiającego	Parafia rzymskokatolicka pw. św. Apostołów Piotra i Pawła Zieleń 17, 87-200 Wąbrzeźno
Obiekt	Kościół rzymskokatolicki pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Zieleniu

SPIS TREŚCI

1. OPIS OGÓLNY PRZEDMIOTU	3
1.1 OPIS PRZEDMIOTU POSTĘPOWANIA ZAKUPOWEGO	3
1.2 DANE INFORMACYJNE	3
1.3 ZAKRES ZAMÓWIENIA	3
2. STAN ZACHOWANIA I CEL PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ	4
3. RYS HISTORYCZNY KOŚCIOŁA	5
4. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	7
5. CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY OBIEKTU	12
5.1 LOKALIZACJA KOŚCIOŁA.....	12
5.2 WYMIARY	13
6. AKTUALNE UWARUNKOWANIA REALIZACJI ZADANIA	13
7. OPIS WYMAGAŃ ZAMAWIAJĄCEGO	13
7.1 WYMAGANIA FORMALNE	13
7.2 WYMAGANIA MATERIAŁOWE	13
7.3 WYMAGANIA ODNOŚNIE WYKONSTWA	13
8. PODSTAWOWE PRZEPISY PRAWNE I NORMY ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM ZADANIA.....	14

1. OPIS OGÓLNY PRZEDMIOTU

1.1 OPIS PRZEDMIOTU POSTĘPOWANIA ZAKUPOWEGO

Wytyczne stanowią załącznik do postępowania zakupowego pod nazwą „**Prace konserwatorskie w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Zieleniu**”. Prace mają polegać na wykonaniu niezbędnej dokumentacji projektowej, uzyskaniu wszelkich stosownych pozwoleń oraz wykonaniu prac budowlano-konserwatorskich i konserwatorsko-restauratorskich.

Po przeprowadzeniu przy obiekcie wizji lokalnej, wskazano widoczne najpilniejsze potrzeby przy obiekcie, jednak w trakcie powstawania fachowej dokumentacji zakres może ulec zmianie.

1.2 DANE INFORMACYJNE

Tytuł zadania: „Prace konserwatorskie w kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Zieleniu”;

Nazwa obiektu: kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Zieleniu;

Adres inwestycji: Zieleń 17,87-200 Wąbrzeźno;

Właściciel nieruchomości: parafia rzymskokatolicka pw. św. Piotra i Pawła, Zieleń 17, 87-200 Wąbrzeźno.

1.3 ZAKRES ZAMÓWIENIA

Prognozowany zakres zamówienia:

- Wykonanie niezbędnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem stosownych pozwoleń dla ww. zadania.
- Przeprowadzenie prac budowlano-konserwatorskich w zakresie:
  - Usunięcie uszczelniającej ścianę farby ftalowej w prezbiterium (lamperii), od ziemi do wysokości ok. 1,20 m.
  - Skucie tynków cementowych do wysokości 1,20 m w prezbiterium oraz nawie kościoła.
  - Nałożenie tynków trassowo-wapiennych w przyziemiu części prezbiterium, od ziemi na wysokość ok. 1,20 m.
- Wykonanie prac konserwatorsko-restauratorskich polichromii znajdującej się w podłuczcu ściany tęczowej z zachowanymi fragmentami przedstawień figuralnych (postaci aniołów).

2. STAN ZACHOWANIA I CEL PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Planowane działania mają na celu poprawę stanu zachowania obiektu oraz zadbanie o estetykę wnętrza kościoła.

Zastosowane w XX wieku uzupełnienia z zaprawy cementowej przyczyniają się do powstawania uszkodzeń materii zabytkowej. Zaprawy są szczelne uniemożliwiając swobodną wymianę powietrza powodując zatrzymywanie wilgoci w ścianach. Dodatkowo posiada zbyt dużą odporność mechaniczną w stosunku do pozostałych materiałów, co powoduje szczególnie w cyklach związanych z wahaniami temperatury kruszenie oryginalnego materiału.

Na ścianach w prezbiterium zaobserwowano szczelną powłokę malarską (ftalową), która uniemożliwia swobodne odparowywanie wilgoci. Z czasem doszło do uszkodzeń w postaci widocznych odspojień i spęczeń. Farba wraz z zdestruowaną warstwą tynku ulega osypywaniu. Przyziemie prezbiterium wygląda nieestetycznie.

W podłuczcu ściany tęczowej dawniej występowały malowidła zdobiące kościół wykonane przez artystę malarza Stefana Wojciechowskiego z Grudziądza w 1938 roku. Pod koniec XX wieku najprawdopodobniej zostały zamalowane. Wykonane odkrywki malarskie wskazały, iż zachowały się pewne elementy dawnego wystroju malarskiego. W podłuczcu została nałożona uszczelniająca powierzchnię farba oraz gładź gipsowa. Materiały ulegają odspajaniu, widoczne są spęczenia, materiały osypują się. Należy je usunąć z uwagi na szkodliwy wpływ na zabytek oraz estetykę. Wyeksponowanie dekoracji pozytywnie wpłynie na odbiór wnętrza obiektu sakralnego a także przyczyni się do wydobycia wartości artystycznej i historycznej wnętrza obiektu.

3. RYS HISTORYCZNY KOŚCIOŁA

Wieś została założona przez krzyżaków. W 1338 roku został wystawiony akt lokacji Zieleni przez komtura kowalewskiego Jana de Vellem. Parafia w Zieleniu została erygowana na początku XIV wieku. Kościół został wzniesiony w II ćw. XIV wieku. Pierwotnie świątynia najprawdopodobniej była salowa. W XV wieku z powodu coraz liczniejszej liczby wiernych świątynia została powiększona po przez dobudowanie od strony wschodniej prezbiterium. W tym samym czasie również podwyższono wieżę.

W 1414 roku kościół doznał niewielkich uszkodzeń z powodu wojny polsko-krzyżackiej. Straty kościoła oszacowano na 15 grzywien. Z 1637 roku pochodzi dokument, potwierdzający obecne wezwanie kościoła św. Piotra i Pawła. Świątynia posiada wyposażenie nowożytne co najprawdopodobniej wskazuje na rabunek ówczesnego wyposażenia podczas potopu szwedzkiego, w latach 1655–1660. Podobny los spotkał znaczną ilość okolicznych kościołów.

Parafia w Zieleniu w latach 1776 – 1919 utraciła samodzielność i stała się filią parafii w Pluskowężach. Do 1992 roku kościół znajdował się w diecezji chełmińskiej, obecnie znajduje się w granicach diecezji toruńskiej. Po drugiej wojnie światowej wszystkie księgi metrykalne parafii do 1919 zaginęły lub zostały zniszczone w nieznanych bliżej okolicznościach. Podczas wojen świątynia szczęśliwie nie doznała większych zniszczeń.

Kościół został odnowiony w 1925 roku. Następnie po kilkunastu latach, w 1937 roku przeprowadzono remont kościoła. Wykonano reperację szkarp po przez przemurowanie niektórych partii. Wykonano odwodnienie przy kościele. Usunięto malowidła z XIX wieku. W kolejnym roku 1938 wykonano malowanie wnętrza. Prace wykonał artysta malarz P. Stefan Wojciechowski z Grudziądza. Kościół wówczas pomalowano monochromatycznie. W 1988 rok wymieniono drzwi zewnętrzne główne. W latach 90 XX wieku położono nową dachówkę ceramiczną na podłożu z folii.

Fot. 1. Rycina z końca XIX wieku wg. J. Heise

W 2020 roku został wykonany remont na całym kościele więźby dachowej na oraz zostało położona dachówka ceramiczna mnich-mniszka. W 2022 i 2023 fragmenty ścian kościoła zostały poddane remontowi konserwatorskiemu.

Fot. 2. Poczтівka z 1910 roku. W lewym dolnym rogu zdjęcie kościoła w Zieleniu.

Fot. 3. Zdjęcie z 1992 roku.

4. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 4. Zieleń, wnętrze kościoła, nawa.

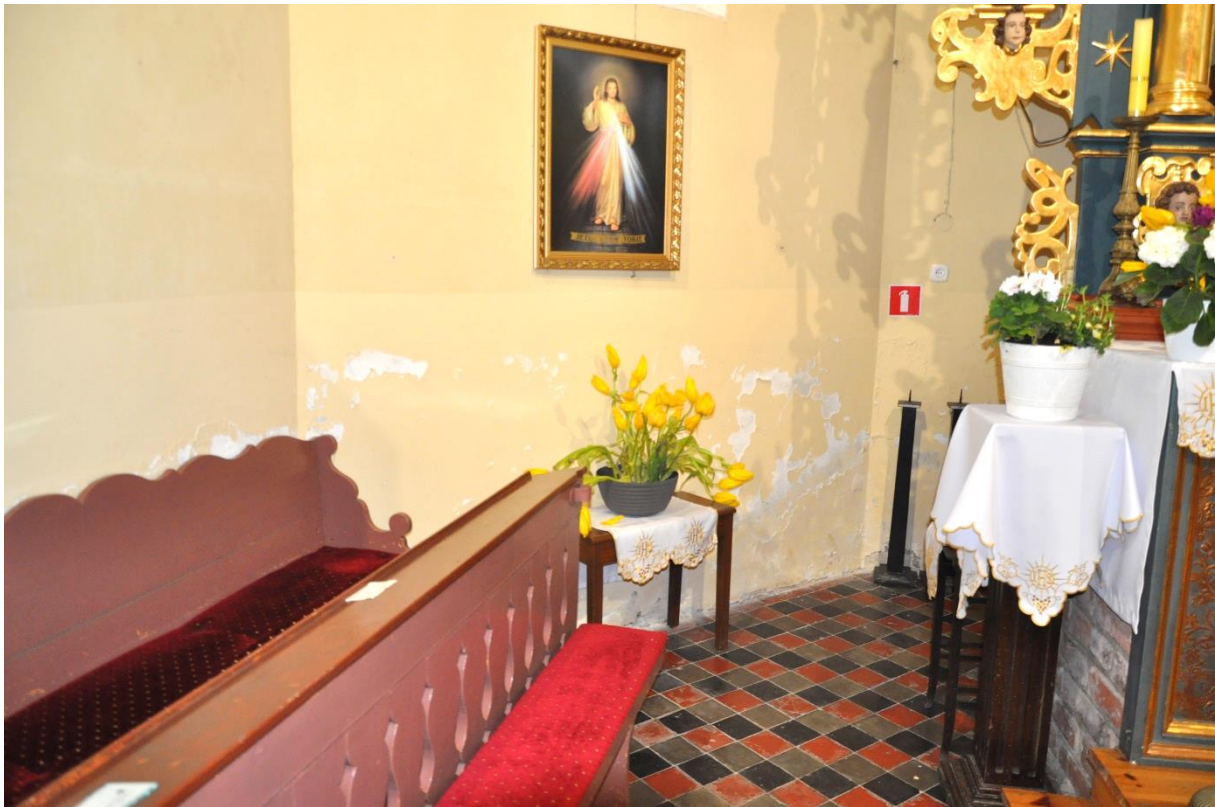
Fot. 5. Zieleń, wnętrze kościoła, nawa.

Fot. 6. Zieleń, wnętrze kościoła, prezbiterium. Dolna część ściany pokryta farbą ftalową, blokującą odparowanie wilgoci.

Fot. 7. Zieleń, wewnątrz kościoła, prezbiterium. Zniszczenia zlokalizowane w dolnej partii ściany.

Fot. 8. Zieleń, wewnątrz kościoła, prezbiterium. Silne odpadanie tynku wraz z warstwą farby.

Fot. 9. Zieleń, wewnątrz kościoła.

Fot. 10. Zieleń, wewnątrz kościoła, prezbiterium. Arkada pokryta warstwami, które uległy odspojeniu i silnie osypują się.

Fot. 11. Zieleń, wewnątrz kościoła, nawa.

Fot. 12. Zieleń, wewnątrz kościoła, nawa.

5. CHARAKTERYSTYCZNE PARAMETRY OBIEKTU

5.1 LOKALIZACJA KOŚCIOŁA

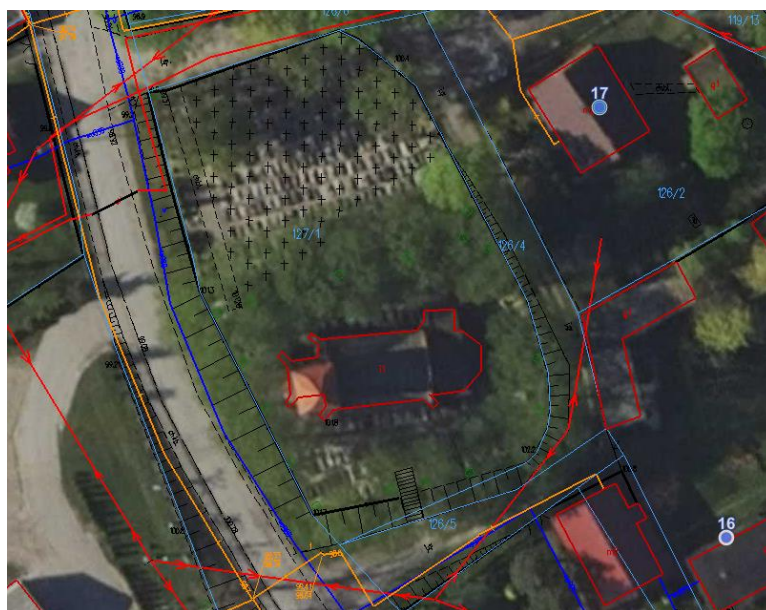
Miejscowość Zieleń, położona jest w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie wąbrzeskim, w gminie Ryńsk. Budynek znajduje się na działce nr 127/1, pod adresem: Zieleń 17, 87-200 Wąbrzeźno.

Fot. 13. Położenie miejscowości Zieleń, fragment mapy.

([https://www.google.com/maps/place/87-](https://www.google.com/maps/place/87-200+Zieleń%2F127/18m213d53.207095814d18.9487507116s%2F04f4c68?hl=pl-PL&entry=ttn)

[200+Zieleń%2F127/18m213d53.207095814d18.9487507116s%2F04f4c68?hl=pl-PL&entry=ttn](https://www.google.com/maps/place/87-200+Zieleń%2F127/18m213d53.207095814d18.9487507116s%2F04f4c68?hl=pl-PL&entry=ttn))

Fot. 14. Zieleń, fragment mapy.

(https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html)

5.2 WYMIARY

Nazwa	Jednostka wyrażona w metrach
1. Parametry nawy kościoła	
Szerokość nawy	8,30
Długość nawy	14,15
2. Parametry prezbiterium	
Szerokość prezbiterium	6,83
Długość prezbiterium	6,54

6. AKTUALNE UWARUNKOWANIA REALIZACJI ZADANIA

Obiekt został wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/206, decyzją z dnia 20.05.1930 roku, i podlega ochronie prawnej. Planowane prace wymagają uzgodnień, sporządzenia odpowiedniej dokumentacji oraz uzyskania pozwoleń.

7. OPIS WYMAGAŃ ZAMAWIAJĄCEGO

Wykonawca zobowiązany jest do spełniania niżej wymienionych standardów i przestrzegania niezbędnych procedur.

7.1 WYMAGANIA FORMALNE

Przed przystąpieniem do prac przy obiekcie konieczne jest przygotowanie programu prac konserwatorsko-restauratorskiego oraz projektu architektoniczno-budowlanego, na podstawie którego zostaną uzyskane niezbędne do realizacji zadania decyzje.

7.2 WYMAGANIA MATERIAŁOWE

Zastosowane materiały powinny być zgodne ze sztuką konserwatorską. Konserwator prowadzący prace, jest zobowiązany do dbałości o zastosowanie materiałów wysokiej klasy.

7.3 WYMAGANIA ODNOŚNIE WYKONSTWA

Miejsce pracy powinno być zabezpieczone i oddzielone od reszty kościoła. Osoby nieupoważnione nie powinny wchodzić na teren objęty pracami. Wykonawca zobowiązany jest do stosowania się do zasad BHP w trakcie wykonywania zadania.

8. PODSTAWOWE PRZEPISY PRAWNE I NORMY ZWIĄZANE Z WYKONYWANIEM ZADANIA

- „zasady wynagradzania artystów plastyków konserwatorów - restauratorów dóbr kultury”, autorstwa Ogólnopolskiej Rady Konserwatorów Dzieł Sztuki, Związku Polskich Artystów Plastyków opublikowany w *Biuletynie Informacyjnym Konserwatorów Dzieł Sztuki* Vol.12 No 1 (44) 2001
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1213)
- Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 1483)
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 215)
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 2057 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 633 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1385 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 645 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2023r. poz. 1478 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1336 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1587 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, (t.j. Dz. U. 2021r. poz. 1213)
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz.U. z 2023r. poz. 1752 z późn. zm.)

- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków. (t.j Dz.U z 2021r. poz. 81)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j Dz. U. z 2022r. poz. 2556)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 1225).
- Ustawa z dnia 21 marca 1985r o drogach publicznych (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 645)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j Dz.U. z 2023r. poz. 822)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (t.j. Dz. U. 2009r. nr 124 poz. 1030)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie sposobu deklarowania właściwości użytkowych wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym (t. j. Dz. U. 2023r. poz. 873)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 listopada 2016 r. w sprawie krajowych ocen technicznych (t. j. Dz. U. 2016r. poz. 1968)
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu nadawania i wykorzystywania znaku zgodności z Polską Normą (t. j. Dz. U. z 2002r. Nr 241, poz. 2077)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 roku w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (t. j. Dz.U. z 2007r. nr 143 poz. 1002 z późn. zm.)

- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003r. Nr 169, poz. 1650)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 6 września 2021 r. w sprawie sposobu prowadzenia dzienników budowy, montażu i rozbiórki (Dz.U. z 2021r. poz. 1686)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (t. j. Dz. U. z 2003r. Nr 120, poz. 1126)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie wzoru i sposobu prowadzenia ewidencji rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania obiektów budowlanych (t. j. Dz. U. z 2003r. Nr 120, poz. 1130)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1724)
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (t. j. Dz.U. z 2022r. poz. 2778)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 19 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego (t. j. Dz. U. z 2001r. Nr 138, poz. 1554)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t. j. Dz.U. z 2019r. poz. 1931)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie wzoru oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (t. j. Dz.U. z 2021r. poz. 1170)
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (t. j. Dz.U. z 2022r. poz. 1679)
- Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 marca 1996 r. w sprawie dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (t. j. M.P. z 1996r. Nr 19 poz. 230 i 231)

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 376 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 20 grudnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 22)
- Rozporządzenie Ministra Inwestycji i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej (t.j. Dz.U. 2023r. poz. 697)